

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben háshoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300

Kéziratok nem adtnak vissza.

Hirdetések Arszabály szerint.

A nők a fórumokon.

Szomoruan sóhajtoznak nálunk a proletárnők sipítózó kontyos demagógjai: a Schwimmer Rózsák, Glücklich Vilmák, Erdős Reneék s a többi kisebbek, midőn hallják az angol suffragettek „dicsőségteljes” kudarcait. A női választójog teljesen megvadította Angolország néhány tucat vén leányát. Legutóbb már a háztetőkre másztak s onnan dobálták tégladarabokkal és apró bombákkal a minisztereket, míg csak a tüzoltók feeskendők hatalmas vizsugaraival le nem zavarták őket. A bőrig átázott asszony népek aztán egy-két hónapra rendszerint elmegy a kedvük a politizálástól.

Nálunk, hogy a feministák elkecseregésével beszéljek, nincs érzékük a nőknek a modern haladás iránt. A magyar asszonyokat, leányokat még mindig nem lehet elverni a bölcső és a fakanál mellől. A nőmozgalmak gyakorlati harcai Magyarországon mindössze néhány összelopkodott frázisból, egy-egy kétes forrású cikkből, sok-sok asszonyi büszkeséggel viselt gunyos mosolyból, néhány angol, francia szakkönyv gyarló fordításából áll. Ebben merül ki a magyar politikai feminizmus.

A magyar nők gondolkozására vet jellemzést, hogy most, midőn az egész ország lázas érdeklődéssel várja a politikai válság vergődéseit és kibontakozását egy intelligens nő azt a megjegyzést tette az újságokra: a vezércikkek nagyon unalmasak!

Ez az őszinte szó a nők legszebb dicsérete. A magyar asszony tud orteskedni, de politizálni nem szeret. S bármint harcoljanak, bármint lobogtassák a piros zászlót a feminista vezérnök, a magyar asszonyt nem lehet elverni a bölcső és fakanál mellől — üres politikáért. Jóízű kacagás

a felelet arra a sok erőlködésre, asszonyos fonák harcokra, miket a suffragettek kétségbeeséssel a női tisztesség bemocskolásáig vivnak.

Azt nem mondhatja senki, hogy a gazdasági, mérsékelt feminizmus lassan-lassan nem egyengetné Magyarországon a maga szimpatikus utját asszonyaink, leányaink számára. Szinte észrevétlenül jutottunk el addig, hogy hazánkban a nők már mindenütt fórumokon vannak. Száz és száz pályanyílt meg a nőknek és nyílik folyton, hogy teljesen elenyésszék az életből a régi női világnak egy szomorú hadserege: a vén leányok. Hála Istennek ma már a régi értelemben vett vén leányok az élet, a közjó legbecsültebb munkásai. Az örökösen sóhajtozó, álmodozó, kesergő, otthon ülő, kétségbeesett leányokból kenyérkereső polgárnői lettek a magyar társadalomnak. Megindult a harc, a legnemesebb viaskodás a munkában való egyenjogúsításért a férfival s a harc nem szennyezte be nálunk a női nemet, még csak szánakozó mosolyt sem váltott. Ma már csak a nemi differenciálódás vet különbséget férfi és nő közé, a férfi munkája s a nő versenye közé. Nincsenek ellentétes érdekek, a kulturális vívmányok, az élet új berendezkedése mind több és több nőt csalogat a fórumokra, de amellet a férfiakat sem dobja ki az utcára. Es ami a legfeltűnőbb jelenség, eme gazdasági emancipáció mellett még mindig csak a szocialista szónoklatokban mer lappangani az a feminista törekvés, hogy asszonyaink, leányaink számára ki kell küzdeni a politikai jogokat.

A magyar nő okos. Tudja, hogy a nyilvános életben, a fórumokon csak addig nemes küzdelme a férfival szemben, míg a politikától távol tartja magát. Mihelyt politizál, küzdelme verekedéssé fajul — s a verekedésben a férfi erősebb!

Kath. népszövetségi gyűlés Bezdánban. A kath. népszövetség helyi csoportja látogatott gyűlést tartott a bezdáni plébánia templom udvarán f. hó 19-én vasárnap. A viharral fenyegető sötét felhők sem tartották vissza a népszövetség hűségesei tagjait, hogy meg ne jelenjenek az értekezleten, melyet Nagys. és Főt. Meszner István apátplébános nyitott meg d. u. fél 4 órakor. Rámutat a nagyszabású impozáns szegedi demonstrációra, melynek üdvös eredményei máris mutatkoznak mindenfelé. A hallgatóság elé állítja annak a harmincezer bátor hitvallónak példáját, kik minden más tekintetet félretéve, emelt homlokkal kísérték végig az Oltáriszentségben rejtőző jóságos Jézust diadalutján. Maró gunnyal szarkastikus éllel csépelte agyon azokat, kik eddig a közvéleményt irányították, de most már felnyílt azok szemé is, kik eddig még azt nem merték elárulni, hogy ők voltaképpen katolikusok. A jövő nagy napjaira az erős, szilárd ösztetartásra int s átadja a szót Kőrömczy Ernő káplánnak, ki az együttműködés gyakorlati hasznáról s módozatairól tartott hosszabb előadást.

Keresztényszocialista mozgalmak Szabadkán.

Nagyon közszájon forgóvá vált az, hogy manapság a megélhetés óriási nehézségekké ütközik a kisemberek között. Ez bizony nem csodálandó valami akkor, a mikor a kisember a saját sorsának a sirásójává lett. A társadalmi viszonyok azért oly nehezek, azért oly elviselhetetlenek, mert nincs meg az emberiségben azaz összhang, az a harmónia, mely egymást mind testvért egyesíteni tudná. Először is az emberiségnek meg kell érteni egymást és amikor egy hatalmas szervetömrült, akkor azután minden nagyobb megvázkódás nélkül lehet egy új s egy jobb, az emberiség részére egy tökéletesebb, keresztény világrendszert alkotni.

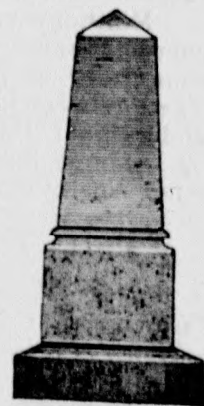
Ha komolyan foglalkozik valaki az új rendszer megteremtésével, azok a keresztényszocialisták, ők uton-utfélen hirdetik azt, hogy *szerezd felebarátodat, mint önmagad, mit nem kívánsz magadnak, azt ne tedd másnak sem, küzd ki magadnak az emberhez méltó tisztességet, de hagyd élni embertársaidat is.*

Ezek a szavak az alapok, melyen fel kell épülni az új társadalmi rendszernek. Ezek a szavak az alapok, evangéliumi sza-

Szükség esetén tekintse meg
Gebauer és Tumbász
sirkő-raktárát

884-104

első kör, Wesselényi-utca 148. szám,
mely gazdagságával és változatosságával tűnik ki.

vak és így világos lőn előttünk az a hívó szó, hogy legyünk keresztény szociálisták. Igen, keresztény szociálistának kell lenni minden tökéletes, hazájához hű és embertársait becsülő embernek. Nem forradalmi eszme, nem erőszak, nem gyilkos vezet bennünket a békés társadalmi rendszer kibontakozásához, hanem a keresztény felebaráti szeretet.

Nagyon jól tudták azt Raich Balázs és Mészáros Béla elvtársaink, amikor a keresztény szociális lobogót kibontották itt nálunk. Ezek az emberek vetették meg azt az alapot, amelyből egy új társadalmi rendszernek kell fakadni Szabadka társadalmára nézve.

Az ő általuk elhíntett mustár mag már kikelt. Szabadka társadalmá megmozdult, az igazi elveket követik az emberek és sorban sereggestől alakulnak a szakosztályok. A fuvarosok 200 tagot számlálnak, a bőr- és borbély szakosztályban szintén hatalmas erővel nyilvánult meg a keresztény szociális szervezkedés. Megmozdultak a szabómunkások és asztalos iparosok is. Bizonyítéka ez annak, hogy mindenki érzi már, miszerint elérkezett a végső ideje annak, hogy minden ember öntudatra ébredjen és szervezkedjen keresztény alapon, mert addig nem lesz jobb az emberiség megélhetése, míg egyformán nem vallják magukat keresztényeknek és szociálistáknak.

Ezek után ne töprengjünk, ne szenvedjünk, mert világos az, hogy szenvedésünknek magunk vagyunk az okai. Ne esünk kétségbe, hanem legyünk keresztény szociálisták.

Román Nándor.

Meghívó.

A keresztény szociális egyesület bórszakosztályához tartozó önnálló iparosokat folyó hó 24-én este 6 órára ezennel tisztelettel meghívja a

Vezetőség.

Meghívó.

A keresztény szociális egyesület vezetősége felhívja az összes borbély és fodrász iparosokat, hogy e hó 23-án délután 4 órakor pontosan jelenjenek meg, mivel a hivatalos alakulás e napon történik.

Az előkészítő bizottság.

A kapitányság, mint rebusz fejtő.

— Uj állás a rendőrségnél. —

Nagytehetségű detektívnek és rebuszfejtőnek kell lenni, aki a kapitánysághoz érkezett következő levél értelmét kiböngészi.

Pákrácz, 14/IX 09.

Fő — tisztelendő, Fő — kapitányság. Ajánlotos. Jálentem magamat. Balász Jozsef.

Szabadkai szubafestő, a mi a szabadkai mind iparos. távolsztam helyből. is találkozsom az szőlő — helyben, pakráczon, tiszén — három év. moltán. maradt utánam feleségem és féju, Jozsiko. Feleségem neve Bleszák Ana. Anya Rosztás Julis. Férije Hegedős Ferenc.

Kérem Ajálan kaptam hérdetményt és kérem mit akar Viszon — választ.

Ajálom magamat Balász Jozsef szoba — festő Pákrácz.

Kéretedék ha nincs önél, akor a Plébánián Főtesztelendő Mamuzsics Lázár alot be van írva.

Minthogy ezt a rettenetes rebuszt ki scherlokholmeszezni nagy feladat, kívánatos lenne, hogy az ügyek gyors elintézéséhez végett rebuszfejtői állást is szerveznének a rendőrségnél. Pályázó, az bizonyára akadni fog amennyi kell. Csak válogatni lesz majd nehéz közöttük.

A kedvetlenséggel végzett munka boldogságot és megelégedést nyújt. Mivel a nemzetközi szociálista vezérek renyhe és dologtalan emberek, azért izgatnak örökösen a dologtalanlás, a munka abbahagyása: a szájk mellett.

ÉRTESÍTÉS.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr által előírt szövegü

elemi- és iparostanonc-iskolai

ÖSSZES NYOMTATVANYOK az 1909/10. évre raktáron vannak.

Felvételi napló ivenkint 5 fillér.

Előmeneteli és mulasztási napló ivenkint 4 fillér.

Munkanapló (V-VI. oszt. részére külön szöveggel) ivenkint 3 fillér.

20 iv bekötve 1 kor. 20 fillér.

Osztálykönyv ivenkint 3 fillér.

Megrendelhetők a

SZENT ANTAL KÖNYVNYOMDÁBAN
Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

HIREK.

— **A Katolikus Népszövetség új füzeté.** Most jelent meg a katolikus népszövetség füzetének ez idej 7-ik száma. Ez a füzet tartalomban, jóságban felülmúlja az eddigieket. Bevezetésül a szegedi nagygyűlés ismertetésével foglalkozik. Jelzi ezután, hogy a csoportvezetők számára szeptember 2-ik felében tanfolyamokat rendez. Ismerteti a német kath. népszövetséget, majd gazdasági cseléd és munkástörvényeinkről értekezik népszerűen. Ir a szarvasmarhategyesítésről és tejgazdaságról. Végül tanulságos elbeszélést közöl. A füzet 32 oldal terjedelmű és újabb fényes tanubizonyossága a népszövetség nagy jelentőségének.

— **Az ugarai mezőőrök.** Dr. Bíró Károly polgármester az ugarai mezőőri állásokat a következőkkel töltötte be: Patacsics József, Zelmen Ferenc, Maczonka Antal Szkala József, Kucsov Péter Pál, Patacsics Pál, Hegedüs József, Bleszák Antal, Bosnyák Bertalan, Alács Antal, Kovacsics Alajos, Polyakovics József, Szivics Félix, Szedlák János és Mózi Lajossal. Valamennyit szept. hó 1 napjától utólagos 45 korona havi bérral ideiglenes minőségben. A mezőőrök fizetése ezelőtt havi 37 korona volt, amiből még 4 koronát mezei kártérítésre levontak. A mezőőrök ezért kérvényt nyújtottak be, amelyet kedvezően el is intéztek, havi 45 koronára emelve föl fizetésüket. A polgármester egyuttal megkeresi a városi tanácsot, hogy a gazdáktól fizetett 80 fill. lánconkénti mezőőri díjat 1 koronára emelje föl.

— **Keresztény-szociálisták mulatsága** Vasárnap, szeptember hó 10-én este tartotta az „ujvidéki keeresztény-szociális egyesület“ a polgári lövölde kertjében, fényes anyagi, erkölcsi eredménnyel, impozánsan sikerült szüreti mulatságát. Boros volt ugyan az ég vasárnap délfelé, de ez nem tartotta vissza a résztvevőket a szüreti mulatságban való részvételben. Hét órára a Lövölde kertje választékos, ünnepies színt öltött a résztvevő díszes közönség megjelenésével; s bár nyolc óra után hirtelen eső duzzadt cseppjei hullottak alá a magas égről, ez nem zavarta meg a kedélyes együttlétet az ünnepelőközönség körében, mely a lövészertnek nyitott, terjedelmes nyári pavilonja alatt kényelmes oltalmat talált az ég könnyező szemé ellen. Volt konfetti csata, járta a tánc, szólt a cigányzene, a derék „tsőszelegények“ meg ékös „tsőszeleányok“ meg vigyáztak a röndre, és aztán a szőlőtolvajlásra, volt is bő jövedelme a szüreti kasszáknak, úgy megdagadt, akár csak az ég hulló könnye duzzasztotta volna. Dícséretes, legszebb rendben reggeli órákig maradt együtt a szüretelő, kedélyes társaság.

— **Munka a katonaugyosztályban.** A városháza második emeletén a városi katonaugyosztálynak most következtek el a meleg napjai. Kűszöbön áll az október elseje, amikor a legénynek a nóta szerint is be kell rukkolni. A berukkolást már pedig a behívás előzi meg és a behívóknak kézbesítése, elintézése, szétküldése a katonai ügyosztály föladata. Ezidén ugyan már voltak munkás és izgalmas napjai a katonai ügyosztálynak a tavasszal is, midőn a szerb háború és a vele járó tömeges behívás okozott gondot.

A mostani munka azonban nem izgalmas, hanem megszokott, csak hogy így is épen elegendő. Es most, miután a hadkiegészítő parancsnokságok által átküldött behívókat már csaknem az utolsóig elintézte az ügyosztály, most megint a jövő évi sorozás előkészítésének, az 1910. év tavaszán sor alá kerülőknek, különösen azok legifjabb évfolyamának összeírása és október—november folyamán történő ellenőrző jelentkezéseknek előkészítése ad munkát az ügyosztálynak. Október elseje körül és után pedig sűrűen megindul a katonai ügyek-bajok elintézőinek járása-kelése.

— **Esküvő.** Mikovics Gusztin esküdtött örök hűséget Merkovic Erzsébet kisaszonynak Merkovic Félix leányának Szabadkán.

— **Szüreti mulatság.** Az óbecse kath. iparos legényegylet 1909. évi szeptember hó 26-án saját helyiségeiben táncossal egybekötött szüreti mulatságot rendez. A mulatság sorrendje: 1. A csöszök és csösznők ünnepélyes felvonulása. 2. A szüreti szabályok felolvasása. 3. Ez alkalommal mindenkinek szabad a lopás. Aki mer az nyer! 4. Levelezés a világposta útján. Aki legtöbb levelezőlapot kap vagy elad, szép jutalomban részesül. 5. Jutalmak kiosztása. 6. Kellemes szórakozás reggelig. 7. Szünőrában: Pásztor tüzek égnek messze. (Előkép). Szüreti bíróság. Bíró Terék Mátyás, jegyző Papp János, kisbíró és dobos Rigó András. Csöszök Baka József, Barna Ferenc, Bozsóki István, Galtin György, Kindur Ferenc, Sőregi György, Szivacski György. Csösznők Korhecz Viktória, Tóth Mariska, Antal Erzsike, Antal Gizella, Elek Etelka, Knecht Margit, Braun Katica. Postások Major István és Ordógh István. Postásnők Janek Ilonka és Schmidtbauer Rózsika. Rendezők Pénzes György és Fazekas János.

— **A ki vékával dobolt.** Egy ellenőrizhetetlen hír jutott vasárnap a zombori rendőrség tudomására. Kanurics Milos zsárkováci szerb gazdálkodó állítólag beteg tenetet vágott le s annak husát árverés alá akarta bocsátani. E célból felfogadta Mrkvosics Neca polgártársát, kinek feladata volt: a dolgot a szállási népek tudomásul adni. Mrkvosics Neca erre elövelt valahonnan a sarokból egy régi, rossz vékát, annak alját kifurta azután a vékán dobolva bejárta az összes szállásokat és így publikálta a tehénhus árverését. A beteg tehénhus elárverezője s a városi dobos hivatal hatalmával visszaélő fadobos ellen megindult a vizsgálat.

— **Eladó** egy jókarban levő, erős, könnyen járó kerékpár jutányos áron. Bövebbet a szerkesztőségben.

Szives figyelmébe ajánlom!

Könyvek, írószerek, rajzeszközök és irodalmi felszerelésekben állandó nagy raktáramat.

Azonkívül elvállalok mindennemű könyvkötészeti munkákat izléses és pontos kivitelben.

Legalkalmasabb beszerzés, telefon útján is eszközölhető. — Telefon-szám 2-83.

Krécsi A. Nándor könyv-, papír- és könyvkötészeti Szabadkán, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

Elfogott leánykereskedő.

— Pincér és cupringer. —

Jó fogása volt szombaton a zombori rendőrségnek. Valami Berlekovits Antal nevű zombori illetőségű pincér — ki jelenleg a bosnyák Kljucsban üzletvezető — épen két leánnyal akart vonatra ülni s elutazni, a mikor is rajtaütött a zombori rendőrség igazolásra szólítván fel őt.

A lelketlen emberhus kereskedő elintéztetett, később azonban mindent bevalótt. Azonnal letartóztatásba helyezték; majd a zombori ügyészséghez átkísértetvén, ott feljelentették. A szerencsétlen, rossz utra tévedt leányokat pedig visszaadták özvegy édes anyjuknak. Az egyik zombori, a másik csenoplyai volt.

Sokan csodálkoztak a fiatal, szánandó teremtetéseken, mikor azonban megtudták,

hogyan valamikor az anyjuk sem volt különb erkölcsű nő, akkor már mindenki tudta, hogy itt feketelelkű lélekkufárok alacsony üzletéről van szó. És éppen ezért nemcsak a közvetítő érdemi meg itt a példás büntetést, hanem annak érdektársai is az ügyesség csak lelkiismeretes kötelességet teljesítene, ha ez utóbbiakkal is éreztetné a sújtó kezét.

Vesztett eb garázdálkodása.

— Tíz embert összemart. —

— Ujvidék réme. —

— Saját tudósítónktól. —

Rémes szenzáció tartja most izgalomban Ujvidék városát. Egy veszett kutya garázdálkodott Ujvidék utcáin és tíz embert súlyosan összemart, akiket most a Pasteur-intézetben ápolnak.

Az esetről a következőket jelenti ujvidéki tudósítónk:

Hétfőn, e hó 20-án, délután Ujvidéken, a Herczeg-utcában egy veszett kutya dühe elől menekültek az emberek. A veszett eb a Herczeg-utca felől a Jenő-utca felé, majd az u. n. temerini-utca felé rohant, mindenütt megmarva az utjába kerülő szerencsétleneket.

Osszesen tíz ember, köztük asszonyok, gyermekek estek áldozatul a veszett eb dühének. Nagy nehezen azután sikerült a fenevadat egy puskalövéllel leteríteni.

Az emberek eleinte nem tudták, hogy veszett állat marta meg őket, de az orvosok a kutya megvizsgálása után kétségtelesen megállapították, hogy az veszett volt.

Tíz megmárt embert azonnal fölszállítottak a budapesti Pasteur intézetbe. Az egyik áldozat oly súlyosan meg van marva, hogy fölépüléshez kevés a remény.

A városi hatóság azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, mivel a veszett eb utjában több ebet is megmárt.

A veszett eb garázdálkodása egész Ujvidéken beszéd tárgyát képezi.

Hivatalosan

előírt tankönyvek, füzetek, író- és rajzszerek az összes tanintézetek részére kaphatók:

HEUMANN MÓR

könyv-, papír- és írószerek-üzletében Szabadkán, Szent-István-tér, Rádló-féle ház, a Szent-háromsággal szemben. Magyar gyártmányú „TERÉZIA-KÖRZŐ” teljes felszereléssel ára 2 korona.

INNEN-ONNAN.

A sümeg-tapolcai vicinálison két parasztember utazott egy harmadosztályú kocsiában.

A vonat szép lassan ment, az utasok unatkoztak s végül beszélgetésbe jereszkedtek egymással.

— Hová utazik kend? — kérdi az egyik.

— Tapolcára. — Hát kend?

— En Kővágóórsra.

Rágyujtanak a pipájukra. Az egyik a maga dohányából kínálja meg a másikat. Amikor szép lassan égni kezd a pipájuk, az egyik megint megszólal:

— Hát aztán mi is a neve öcsémuramnak?

— Bárány István...

— Bárány? ... Nincsenek atyafiai Tördemiczén? Mert én odavalósi vagyok...

— Tördemiczén? ... Biz ott nincsenek.

— Pedig azt hittem, mert ott nagyon sok bárány van.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETESEI ALAPJÁN bevásárlásukat eszközölik. :-:

SZÍNHÁZ.

* **A bemutató darab és az igazgató jelentése.** Krémer Sándor, a szabadkai színház új direktora október másodikán nyitja meg a városi színházban az előadások sorát. A bemutató darab Henry Bernstein „Sámson” című drámája lesz. A színház igazgató társulatával már jövő hét keddjén megérkezik Szabadkára. Krémer Sándor előleges jelentése a társulat személyeiről a következő: Tisztelettel értesitem Szabadka és környékének érdemes közönségét, hogy dráma, vígjáték, népszínmű és operette társulatommal 1909. évi október hó 2-án, szombaton megérkezem és a városi színházban Henry Bernstein „Sámson” című színművével kezdem meg előadásaimat. Társulatom névsora:

Igazgató és műszaki személyzet: Krémer Sándor igazgató, Hidvéghy Ernő művezető, rendező, Szathmári Arpad rendező. Vidor József rendező, Heltai Aladár ügyelő, Szabadkai József titkár, Gellért Pál karnagy, Rajz Irén balett-mesternő, Kovács Ferenc főruhátáros, Bálint István főpénztáros, Bartos István díszletmester.

Működő személyzet: Nők: Sugár Jolán szubrett-énekesnő, Jakabffy Jolán táncos-szubrett, Berczik Margit koloratur-énekesnő, Peterdi Etel énekesnaiva, Csáder Irén hősnő, Konráth Ilona szende és vígjáték szubrette, H. Sárközi Blanka társalgási, Cserényi Adél operette komika, Fonó Gizi anyaszínésznő, Dobos Margit naiva-társalgási, Lengyel Irén naiva és táncosnő, Rajz Irén szóló-táncosnő, Bodán Margit, Váradi Mariska, Galiczki Margit, Galiczki Etel, Biderman Piroška, Boros Gizi kardalosnők, Thomai Mariska, Havi Rózi, Mucsi Anna, Sziklai Valéria kardalosnők és táncosnők.

Férfiak: Hidvéghy Ernő hős és jellem, Szathmári Arpad operette buffo, Kozma Hugó tenorista, Halmos Gyula baritonista, Vidor József szerelmes színész, Szőke Sándor lírai szerelmes, Kabos Gyula síheder komikus, Czobor Ernő énekes, bonviván, Baróthi József drámai apa, Krémer Sándor kedélyes apa, Szabadkai József buffo komikus.

Kar- és segéd-személyzet: Sándor Ferenc, Billa Károly, Heltai Aladár, Somogyi Károly, Szabadkai Miklós, Ujj Ferenc, Saagi Jenő, Szentirmai Ozmán, Pécsi Lajos, Faragó Dezső, Darázs József, Lenkei György, Molnár Lajos szereposztó.

SPORT.

Football-mérkőzés.

Tegnap számunkban már megemlékezünk a vasárnapi bajnoki football mérkőzésről, mely a Zombori-uti sporttelepen a Szegedi Athletikai Klub és a „Bácska” Szabadkai Athletikai Klub első csapatai között fog véghezmenni. Ezzel a mérkőzéssel kezdődik meg tehát Délmagyarország nagy városainak: Arad, Szeged és Szabadkának küzdelme a football bajnokságért, amelyet az elmúlt bajnoksági évre erős küzdelmek árán Szabadkának sikerült megszerezni.

Bár minden versenynél jelentékeny szerepet játszik a szerencse, de ettől eltekintünk, amidőn a vasárnapi eredményt latolgatjuk. Tudvalevő dolog, hogy a vasárnapi mérkőzés, nem „barátságos” mérkőzés, melynek egyedüli célja a küzdő felek erőviszonyát föltüntetni, hanem olyan mérkőzés, amelyben a küzdő felek egyike védő, a másika pedig támadóként szerepel, ugyanis „Bácska” a már megnyert bajnokságot védi a támadó Szegedi Athletikai Klubbal szemben.

Mivel a védelem sikertelensége a teljes erkölcsi megsemmisülést vonja maga után, a támadás eredménytelen volta pedig olthatatlan szomjat ad az újabb támadásra, a védelem munkájának tehát sokkal komolyabbnak, körültekintőbbnek, határozottabbnak és szinte kétségbeesésig makacsabbnak kell lennie a támadás munkájával szemben.

Mivel a naponkénti rendszeres tréning és a már versenyképes ifjusági csapattal minden héten megtartott próbamérkőzés arra enged következtetni, hogy Bácska is így

fogja föl helyzetét, szép reményekkel nézünk a vasárnapi mérkőzés eredménye elé. Teljesen bízunk az eddigi kipróbált játékosokban, akiknek erkölcsi kötelességük, hogy ezen bizalmunkat lelkes és öntudatos játékok révén a piros-fehér szín diadalra vitelevel honorálják.

KÖZGAZDASÁG.

** **Szarvasmarhadíjazás.** Dunaosében folyó évi szeptember hó 26-án megtartandó szarvasmarhadíjazás programja: 1. Az érkező gazdák fogadtatása Palánkán. 2. Erkezés: Szépliget felől délelőtt 9 óra 53 perckor, Ujgombos, Bácsordas felől reggel 6 óra 49 perckor. 3. Az érkezés szeptember 23-ig a községi előljárással tudatandó, hogy a rendező bizottság a szükséges kocsiokról gondoskodhassék. 4. 11 órakor a bíráló bizottság megalakulása és a díjazásra elővezetett állatok megtekintése. 5. Délután fél egy órakor társasbéd. Egy teríték bor nélkül 2 korona. A társasbédre szóló előjegyzések a községi előljárással szeptember 23-ig közlendők. 7. A vidéki gazdák távozása: Bácsordas—Ujgombos felé délután 4 óra 50 perckor. Vonatindulás Ujpalánkáról 5 óra 33 perckor.

NYILTTÉR.*

Panaszok a bajai-uti vámházas ellen.

Nyilatkozat.

A Bácsmezei Napló című ujság, amely mindent elferdit, mert másképen nem kap krajeárt, de még csak fillért se a lapjáért, a fenti címmel oly hazugságokat közöl rólam, amelyekért ügyvédem utján megtettem már ellene a bűnvádi feljelentést.

Legvilágosabb bizonyítéka hazugságának az, hogy nekem nincs is koresmám, az én helyiségemben, amely fűszerüzlet, csak korlátolt italméresi engedélyem van és ezt sem én vezetem, hanem fiam, aki már több éve végzett kereskedő segéd. Kofa meg egyáltalán soha sem fordul meg az üzletben.

A legnagyobb hazugság az, hogy még a hatóságot is meggyanusítja. Hasonló rágalommal szemben a törvényszék fog nekem is elégtételt adni, a megrágalmazott hatóságnak is.

Soha még panasz nem volt ellenem, kötelességemet becsületesen teljesítem, fenntartásom meg volt velem elégedve. Hát most a Bácsmezei Napló akar megrágalmazni. Ismétlem, a törvényszék tanítja majd meg ezt az ujságot, mert tisztességes ember becsületében gázolni haszontalan emberek besugására, csak hogy két fillérrel több legyen az üzlet, nem szabad.

Szabadka 1909. szeptember 22.

Fodor János.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szerkesztői üzenet.

Száz korona egy sorért. Tegnap ugyan csak sok pénzt lehetett volna keresni a nagyhangú „Bácsmezei Napló” című ujságoeska egy kiálló zott cikkén. „A póruljárt csábitó” „Idill az állomáson” nagy fő- és alcímekkel hozott cikk a „Bácskai Napló” 1909. évi augusztus 11-iki számában már megjelent „Felpofozott Don Juan” cím alatt. Tehát másfél hónapos, szakállas dolgot hoznak szenzációként. Aztán mondja még valaki, hogy nincs Szabadkán ujságnírás? De mi lesz a fogadással? Ime, száz korona egy sorért!

Társulnák

csakis keresztény urral

egy már meglévő és biztos jövődelmű vállalathoz 2000 koronával.

Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérek „2000” jelige alatt.

Szilveszter ünnep!

Nemzeti zárandoklat Rómában!

Az Országos Katolikus Szövetség, mint az országos kath. társadalmi mozgalmak központja, folyó évi október hó első felében nemzeti zárandoklatot vezet Rómába. A magyar kereszténység 900 éves jubileumakor a jubilaris bizottság elhatározta, hogy a római Lateráni székesegyházban II. Szilveszter pápa sírja fölött örök emléket állít annak emlékére, hogy II. Szilveszter pápa szent István királyunknak és nemzetünknek a szent koronát adta és ezzel a magyar királyságot és önálló nemzeti fenmaradásunkat immár 1000 évre biztosította.

Ezen emléket Fraknoi Vilmos, c. püspök elkészítette és azt a Magas Püspöki Kar helyeslésével és több tagjának részvétele mellett az októberi zárandoklatunk fogja felavatni nagy ünnepek között.

Részletes programmal az Országos Katolikus Szövetség (Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 7.) készségesen szolgál.

Jelentkezni szept. 25-ig lehet 20 korona bevétele mellett. Az egész összeget október 5-ig küldjék be. Erre szükségünk van az összes lakások lefoglalása végett. Aki visszalépési szándékát október 5-ig bejelenti, befizetett összegét visszakapja.

Utítér. Indulás október 15-én este a keleti pályaudvarról. Fiume—Velece, hajón. Veleceből kirándulás Páduába és Muranóba. Velece—Flórenc—Róma. Rómába érkezés 15-én este. Római tartózkodás 16., 17., 18., 19., 20-án. Visszatérés 20-án este. Róma—Ancona—Fiume—Budapest. Megérkez. 22-én.

Ezen út költségei I. oszt. 270.— II. oszt. 220.— III. oszt. 150.— korona.

Benne van az utazási díjakon kívül Fiumétől Fiuméig teljes ellátás, az állomásoktól és azokhoz kocsis- és podgyászszállítás, a velenicei gondolatdíjak, rendezés, kalauzolás és Péter-állás.

Lesz tisztán szárazföldi utazás is: Fiume—Cormons—Velece—Róma és vissza. Ezen utasok ellátása római tartózkodás után véget ér. I. oszt. 320 kor., II. oszt. 260 kor.

A római hivatalos ünnepek 16-án szombaton és 17-én vasárnap lesz. Szombaton a Lateránban ünnepélyes szentmise és fényes korona-ünnepély. Vasárnap a Szent Péter templomban ünnepélyes istentisztelet és pápai kihallgatás. A többi időt Róma nevezetességei megtekintésére fordítjuk.

Hétfőn és kedden az arra vállalkozókkal Nápolyba randulunk, hol a Vezuvot, Pompeit és Kapri szigetét keressük föl. A kik Rómában maradnak vissza, a legmondosabb kalauzolásban részesülnek.

A lateráni és szent Péteri ünnepek nemcsak fényesek, hanem ránk nézve ropant fontoságúak is. A magyar szent korona a mi függetlenségünk záloga. Enélkül régen felszították, bekebeleztek volna nemzetünket. A keresztény Magyarország csak a szent koronában bírja jövője biztosítékát is. A római ünnep tehát oly mélyreható jelentőségű, hogy azon minél többen résztvenni és hazánk mindennemű intézményét képviselni, nemzeti és keresztény kötelesség.

Díszparkok és udvari kertek rendezési szezonja.

A kertkedvelő közönséget tisztelettel értesítem, kik udvaraikat parkírozni, valamint nagyobb terjedelmű díszparkot létesíteni szándékoznak, kívánatra modern tervrajzot költségvetéssel, jó minőségű anyagot és kiváló eredményű fajtiszta gyümölcsfa-ajtványokat van szerencsém ajánlani.

Vágó György,

993-5-1 paliosfürdői mű- és tájkertész.

→ Telefon-szám Pallas 20. ←

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudására hozni, hogy az őszi és téli időnyre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezenül is megrendelőimnek teljes bizalmát és meglegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

159-199

papi és polgári szabó.

MÉRNÖKI IRODA.

Zombor város belsőségének s határos területeinek felmérése és térképezése alkalmával Zomborban, Rákóczi-ut 29-ik szám alatt

mérnöki irodát

nyitottam, mely irodában bárkinek, ki birtokának vagy telkének felmérésevel kapcsolatosan bármilyen irányban felvilágosítást vagy utbaigazítást kér, a kellő magyarázatot megadom. — Irodám a vállalati munkán kívül foglalkozik minden más mérnöki s műszaki munkák tervezésével s végrehajtásával s bármilyen mérnöki felmérésre, felvilágosításra vagy szakértői vélemény adásra úgy helyben, mint vidéken a legnagyobb készséggel állok jó barátaim s ismerőseim rendelkezésére.

Zombor, 1909 szeptember hó.

Ikrényi Körmendy Imre,

991-2-1

okl. mérnök.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasic Mihály és Társai

bádogos. Szabadka, I. Kölcsey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos órák és ók-szerész. Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképés mellett.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István épület-műlakatos és gépjavító üzem Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prekesoh-palota. Elvállal épület-szűk és ablakvasalást, rézcsatlakozásokat, szivattyús kutákat, varrógépek és kerékpárak szakaszerű javítását, szobacsengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus—Bartus, kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolósobb bevásárlási forrás.

Fimpl István cukrász. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 8. Telefonszám 206.

Fierst István cukrász. Szabadka, I. kör, Bövös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágeszernoka. Szabadka, I. kör, Egressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter dísztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János bádogos mester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kasza János tűzifa, szén nagyban és kicsinyben való elárúsítása. Házhoz szállítva. Szabadka, Deák-utca 3.

Kovács Béla és Társai

varrógép-, kerékpár- és gramofon-kereskedése. Szabadka, Kasinoy-utca. Telefon 839.

Kövecz Erzsébet női kalapárny. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

dísztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Siflis Gyula hentesáru-üzlete és füstöltidője. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula eszteregályos. Szabadka, I. kör, Damjanich-utca.

Széchenyi István épület- és bútornasztalos. Szabadkán, Damjanich-utca 102. sz. a. (Lévay-ház) Zöldfa-korcsma.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-utca 3.

Sztipics Albert épület- és műlakatos. Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, díszmű-, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I., Deák-utca, Vermes-féle házban.

Uj üzlet! ÉRTESÍTÉS! Uj üzlet!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy Deák-utca és Teréz-tér (Vermes-féle házban) egy elsőrangú

COURMÁN vagyis INYENC FALATOZÓ ÜZLETET

nyitunk. Ezen vállalat, mely a mai igénynek a legmodernebb és minden tekintetben, ami a magasabb főzési tudományhoz illik, teljesen megfelel.

Készletben vannak állandóan hideg halak: Tok, kecsge, fogas, viza, magyar és francia halkocsonya, aszópók finom falatok, olasz és muszka saláták, dubari falatok, gyomorregulátor, pácolt hering, füstölt lazac, úgymint friss rajnai lazac, strassburgi libamáj pástétom. Itt készül azonkívül mindenféle hideg és meleg pástétom, champion falatok, orsoval kaviár, friss dunai úgymint balatoni halak.

Kérjük a n. é. közönséget, ha szükségük van a legesekelebb adag hideg halak elkészítésére vagy akármilyen ételekre, minden percében szépen diszítva a hához szállítjuk. Jardinetto, mindenféle csemege, bonbonnier, friss gyümölcs, befőtt, sajt, hideg felvágott talakra diszítve és a szvendics finom falatok mind a mi műhelyünkben készülnek. A szezon kezdetével mindenféle halakat is lehet kapni.

Becsese pártfogást kérve a n. é. közönségnek, maradunk

kiváló tisztelettel

980-10-6

Tarnóczy és Mult.